

۷۸۹

شماره چاپ

۲۷۲

شماره ثبت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۲/۷/۲۷

یک شوری

طرح الحقیقی تبصره به ماده (۵۰۵) قانون آینین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی)

کمیسیونهای ارجاعی

قضائی و حقوقی

اصلی:

اجتماعی - بهداشت و درمان

فرعی:

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

با اسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۲۰ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

مدجویان کمیته امداد امام خمینی(ره) از ضعیف‌ترین اقسام مردم می‌باشند که برای احراق حق خویش از رجوع به محاکم قضائی بی‌نیاز نمی‌باشند. در قانون آیین دادرسی مدنی برای معسرین از پرداخت هزینه دادرسی، معافیت از پرداخت در نظر گرفته شده است. بلاشک مددجویان و افراد تحت پوشش کمیته امداد امام نیز جزء اقسامی می‌باشند که پرداخت هزینه دادرسی برایشان سخت و دشوار است و می‌توان آنان را معسر از پرداخت هزینه دادرسی تلقی نمود.

از طرف دیگر معافیت از پرداخت هزینه دادرسی مستلزم اثبات اعسار در دادگاه و طی تشریفات قانونی است که این امر با توجه به زمان بر بودن برای مددجویان از طرفی و عدم الزام دادگاه به صدور حکم اعسار از طرف دیگر می‌تواند برای آنان مشکل‌ساز باشد. همچنین با توجه به عدم آگاهی حقوقی و توانایی لازم مددجویان برای اثبات اعسار خویش در دادگاه طرح الحق یک تصریه به ماده(۵۰۵) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب(در امور مدنی) با هدف معافیت مددجویان کمیته امداد امام خمینی(ره) از اثبات اعسار به شرح ذیل تقدیم می‌گردد.

غضنفر آبادی - شکری - رحمتی - داود محمدی - مفتح - بائوج لاهوتی -
ابوالفضل ابوترابی - ملکشاهی - عارفی - طلا - اسفانانی - موسی احمدی -
دهقانی نقدندر - مصری - عالی - غلام محمد زارعی - رهبر - اخوان پیطرف -
احمدی لاشکی - مصباحی مقدم

عنوان طرح:

الحق یک تبصره به ماده (۵۰۵) قانون آینه دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی)

ماده واحده - تبصره زیر به ماده (۵۰۵) قانون آینه دادرسی دادگاههای
عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ الحق می گردد:
تبصره - مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) در کلیه مراجع قضائی با
ارائه کارت مددجویی و تأییدیه رسمی کمیته امداد امام در حکم معسر می باشند
و از اثبات اعسار معاف خواهند بود. /ب

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصطفی ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به طرح الحاق

یک تبصره به ماده (۵۰۵) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب

(در امور مدنی) تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آینه تکارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است.

رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی:

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز:

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه:

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آینه نامه داخلی مجلس:

وضعيت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آینه نامه داخلی مطبوع شورای اسلامی بشرح

نحوی باشد:

- ۱۳۱ - ماده

۱- حلقه امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

۳- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد

۴- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ماده ۱۳۴ - قبل از تقدیم نگردد به است

- قبل از درج شانه علی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ

(موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینکه:

پیش از انقضاء شش ماه با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس نمی باشد.

نمی باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و بعنوان ماده واحد مواجه با ایراد نمی باشد ماده متعدد می باشد.

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به رأی نمایندگان ندارد دارد.

تعداد ..... برگ اظهارنظر به عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است
 لازم نیست.

تعداد یک برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف - دلایل ضرورت قانونگذاری

- ۱ - لازم است این طرح با طرح الحقایق یک بند به ماده (۵۲۴) قانون آین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی ادغام می شود.
- ۲ - پیشنهاد می شود احکام این طرح همراه با طرح الحقایق یک بند به ماده (۵۲۴) قانون آین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی در لایحه اصلاح قانون آین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی لحاظ گردد.
- ۳ - ماده (۵۰۵) قانون آین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) ادعای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی ضمن درخواست نخستین یا تجدیدنظر یا فرجام مطرح خواهد شد. طرح این ادعا به موجب دادخواست جداگانه نیز ممکن است. اظهارنظر در مورد اعسار از هزینه تجدیدنظرخواهی و یا فرجام خواهی با دادگاهی می باشد که رأی موردنظرخواست تجدیدنظر و یا فرجام را صادر نموده است.

ب - سوابق قانونی

قانون آین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۶

ماده ۵۰۴ - معسر از هزینه دادرسی کسی است که به واسطه عدم کفايت دارایی یا عدم دسترسی به مال خود به طور موقت قادر به تأمین آن نیست.

ماده ۵۰۵ - ادعای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی ضمن درخواست نخستین یا تجدیدنظر یا فرجام مطرح خواهد شد. طرح این ادعا به موجب دادخواست جداگانه نیز ممکن است. اظهارنظر در مورد اعسار از هزینه تجدیدنظرخواهی و یا فرجام خواهی با دادگاهی می باشد که رأی موردنظرخواست تجدیدنظر و یا فرجام را صادر نموده است.

قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نهایته حقوقی در مراجع قضائی و معاونت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی

ماده واحده - به موجب این قانون بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد پاتریوت خرداد، کمیته امداد امام خمینی (ره)، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، ستاد رسیدگی به امور آزادگان، شهرداریها و بانکها و دانشگاههای غیر دولتی و شرکت‌های دولتی و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از جمله شرکت‌های دولتی و موسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی می توانند تعاینده حقوقی خود را جهت طرح دعوا یا دفاع از دعاوی مربوط در مراجع قضائی معرفی نمایند.

تبصره ۱ - بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی معاف خواهند نمود.

تبصره ۲ - درخصوص دعاوی (اعم از کیفری و حقوقی) مربوط به مدد جویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و خانوارهای تحت پوشش بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد جانبازان و ستاد آزادگان در صورت تقاضای نامبرده‌گان حسب مورد دستگاه مربوطه می تواند طبق مفاد ماده واحده اقدام به معرفی تعاینده حقوقی نماید.

^۱ - بر اساس ماده واحده قانون اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاهها از تعاینده حقوقی در مراجع قضائی و معاونت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی مصوب ۱۳۷۶.۲.۲۰ این ماده واحده اصلاح شد.

^۲ - بر اساس ماده واحده قانون الحقایق یک تبصره به قانون استفاده بعضی از دستگاهها از تعاینده حقوقی در مراجع قضائی و معاونت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی مصوب ۱۳۷۶.۳.۷ (مصوب ۱۳۷۹.۲.۱۳)